

BOPPESLACH

EENMALIG PVDA-MAGAZINE VOOR DE VERKIEZINGEN OP 13/11/2013

PvdA De Fryske Marren

11/2013

Samen werkt

**Toerisme en
recreatie hebben
een spin off nodig**

**Wie is Frans Westra
en wat wil hij?**

**Vier
vragen aan
6 kandidaten**

13 november

Op 13 november kiezen we de gemeenteraad voor nieuwe gemeente De Fryske Marren. In dit PvdA Magazine kunt u kennismaken met de lijsttrekker en zes kandidaat-raadsleden van de PvdA De Fryske Marren. Zij vertellen wie zij zijn, waarom zij voor de PvdA kiezen en hoe zij de toekomst van onze gemeente zien.

Onze bewoners zijn de ruggengraat van onze samenleving. Daarom komen ook zij in dit magazine aan het woord. André Rijssenbeek vertelt over de plannen, die hij met Plaatselijk Belang ontwikkelde, om Idskenhúzen in 2020 volledig energieneutraal te maken. Recreatieondernemer Bauke Jonkman vertelt over zijn ideeën over hoe wij in het toerisme en recreatie meer banen kunnen creëren.

Lokale kracht: daar gaan wij van uit. Maar we leven niet op een eilandje, we maken ook deel uit van een groter geheel: van de regio, van Nederland en van Europa. Besturen doen we niet alleen vanuit de gemeente maar ook altijd in samenspraak met Brussel en Den Haag. Daarom kunt u in dit PvdA Magazine ook de verhalen lezen van enkele landelijke PvdA'ers. Over hun idealen, hun binding met Friesland en het belang van lokale politiek.

Ik wens u veel leesplezier toe!

Frans Westra
Lijsttrekker PvdA De Fryske Marren

Wilt u reageren?
U kunt mij mailen:
f.westra@skarsterlan.nl

Dit is een uitgave van PvdA De Fryske Marren. Voor meer informatie mail naar info@pvda-defryskemarren.nl
www.pvda-defryskemarren.nl

INTERVIEW

tekst Ingrid van Damme
foto Arie Bruinsma

In augustus kozen de leden Frans Westra tot fractievoorzitter van de PvdA-fractie De Fryske Marren (DFM). We praten met Frans Westra over werkgelegenheid, deskundige burgers en bezuinigingen.

'Lokaal geld moeten we lokaal besteden'

Een grote zorg voor iedereen is de werkgelegenheid. Het aantal ww-uitkeringen liep de afgelopen maanden in de fusiegemeenten op met 21% (Skarsterlân), 42% (Gaasterlân Sleat) en 35% (Lemsterland). Wat gaat de PvdA daaraan doen wanneer zij in het college komt?

"Laat ik duidelijk zijn: de gemeente is geen banenmachine. Wel kunnen wij werknemers, opleiders en werknemers bij elkaar brengen. We gaan inzetten op leerwerkplaatsen en stageplaatsen. Iedereen hoort erbij, niemand mag aan zijn lot overgelaten worden. Maar we moeten eerlijk zijn: de komende tijd zal niet voor iedereen plaats zijn op de reguliere arbeidsmarkt. Toch willen we dat iedereen meedoet. Dat kan ook vrijwilligerswerk zijn of werk met behoud van uitkering. Ook zullen burgers steeds meer zelf gaan doen: denk aan mantelzorg en groenonderhoud. De gemeente is daarbij faciliterend en de menselijke maat zal daarbij altijd in ogenschouw worden genomen."

Veel mensen ervaren het als oneerlijk wanneer de een krijgt

betaald terwijl de ander het werk met behoud van uitkering moet doen.

"Natuurlijk hebben wij liever dat iedereen een betaalde baan heeft. Maar de economische situatie is op dit moment niet zo. Dus het is kiezen: of we doen niets of we laten mensen méédoen. En we weten: als je mensen aan hun lot overlaat zakken ze terug, worden ze passief. Wij willen dat ze betrokken blijven bij de maatschappij. En wat mij betreft leveren we op dat gebied ook maatwerk en zoeken we werk wat iemand leuk vindt en echt bij hem of haar past."

Maar mensen werken toch voor hun brood? Hard werken voor een uitkering waarvan je niet rond kunt komen, dat klinkt niet als rechtvaardig.

"Iedereen heeft recht op een fatsoenlijk bestaan. Mensen moeten maatschappelijk actief kunnen blijven. Kinderen moeten op muzieklés en sport kunnen. Voor de mensen die dat niet kunnen willen we de Waardepas invoeren zodat ook zij mee kunnen blijven doen."

PASPOORT

Frans Westra

Geboren: 2 mei 1956 in Rotterdam

Woonplaats: Sint Nicolaasga

Burgerlijke staat: Getrouwd, zoon (19) en dochter (21)

Werk: Opleider & ontwikkelaar Sociale Werkvoorziening

Lid van de PvdA omdat:

'Die partij het beste bij mij past. Het is een partij voor iedereen, ook voor wie het minder getroffen heeft.'

Onmisbare eigenschappen voor

politicus: Daadkracht, vertrouwen, vooruitkijken, rechtvaardig, luisteren, interesse in mensen, praten met de mensen en niet over de mensen

Favoriet moment: Nu

3

Het budget van de gemeente staat onder druk. Waar willen jullie op bezuinigen?

"We zullen op heel veel fronten moeten bezuinigen. Daarbij willen we zo min mogelijk belastingverhoging toepassen. Op alles wat met welzijn te maken heeft willen we zo min mogelijk bezuinigen. Waar we zeker wél op zullen bezuinigen is het inhuren van externe bureaus en adviseurs. Vanuit het gemeentehuis moet effectiever en slimmer gewerkt worden. Daarnaast zullen we heel kritisch zijn op uitgaven. De PvdA vindt ook dat de gemeente Social Return moet gebruiken bij uitgaven van gemeenschapsgeld. Social Return betekent: iets teruggeven aan de samenleving. Zo moet elke investering ook sociale winst opleveren. De gemeente moet van de opdrachtnemers eisen, dat die een deel van de opdrachtwaarde investeren in extra werk(ervaring)plaatsen. Bedrijven die maatschappelijk goed bezig zijn krijgen de gemeentelijke klussen. Lokaal geld moeten we ook lokaal besteden, geen euro mag de deur uit zonder dat het werkgelegenheid oplevert."

Je wil zorg dichtbij de mensen organiseren. Hoe?

"Door de bureaucratie weg te nemen en de zorg, zoals schuldhulpverlening en WMO, letterlijk aan de keukentafel te verlenen. Ook willen we mensen helpen zelf hun problemen op te lossen. Door vanuit wijk- en buurtcentra trainingen te geven. Door mensen te coachen, bijvoorbeeld op het gebied van geldzaken en gezond leven. Zodat mensen aan zichzelf kunnen werken: voor henzelf en voor hun kinderen. Ook vinden we het belangrijk om jeugdproblemen tijdig te onderkennen. Onder meer door veel in gesprek te zijn met huisartsen, wijkagenten en voetbaltrainers. Zij staan direct in contact met de jeugd en vangen belangrijke signalen op. Je moet als gemeente in die maatschappij staan, niet ernaast."

Je wil dat burgers meer betrokken raken bij de politiek. Hoe moet dat?

"Ten eerste moet het bestuur open staan voor de burger. Ik vind dat de wethouder zich in elk geval één dag per week niet in het gemeentehuis mag vertonen, maar op pad moet, naar de burgers toe. Ook moet hij een blog

bijhouden om inzicht te geven in wat hij doet."

"Daarnaast zijn wij voorstander van vergaderen op locatie: in dorpshuizen, scholen, stallen, zeg het maar. Voor raadsvergadering blijkt vergaderen op locatie juridisch lastig te realiseren omdat de wet eist dat besluiten binnen de muren van het gemeentehuis worden genomen. Maar voor commissievergaderingen kan dat wel. Er moet één stoel beschikbaar komen voor een burger. Nu maken burgers wel gebruik van het recht om in te spreken, maar raadsleden zijn niet verplicht daarop te reageren, ze kunnen bij wijze van spreken intussen een dutje doen. Wanneer de burger daadwerkelijk aanschuift zullen raadsleden wel in gesprek moeten. Burgers zijn zeer deskundig, raadsleden hebben hun deskundigheid, je moet de verschillende deskundigheden met elkaar verbinden."

Dorp anno 2020

De bewoners van Idskenhuizen willen dat hun dorp in 2020 duurzaam is op het gebied van energie, zorg en voedsel.

Aan de rand van Idskenhuizen woont André Rijssenbeek. Samen met zijn gezin verruilde hij in 2001 Hilversum voor Idskenhuizen, ten westen van Sint Nicolaasga aan de oostoever van het Idskenhuizermeer. De gemeenschap in het dorp is hecht, dat merkte André al snel: “Het dorp telt 168 huishoudens en zo’n tiental verenigingen. Mensen zijn enorm bij elkaar betrokken, dat is van onschatbare waarde. Als dit verdwijnt, komt dat niet zomaar meer terug.”

4

Wil je die waarden behouden dan moet je nadenken over het voorzieningenniveau van morgen, aldus André. Bij monde van Plaatselijk Belang legden de Idskenhuizers in een beleidsplan vast hoe het dorp er wat hen betreft in 2020 uit gaat zien. Op het gebied van zorg en voedsel wil Idskenhuizen straks zoveel mogelijk in de eigen behoeften kunnen voorzien. Bijvoorbeeld door het organiseren van mantelzorg en het telen van eigen groenten en fruit. Daarnaast wil het dorp in 2020 energieneutraal zijn. André: “We hebben uitgerekend dat dat kan door een aantal bedrijfsdaken te voorzien van zonnepanelen. Deze willen we collectief inkopen en plaatsen. Dit is efficiënt en zo worden zonnepanelen ook bereikbaar voor de kleinere beurs. Ook voor de huurders in het dorp.”

Het heeft straks ook positieve gevolgen voor de jeugd. André: “Dan kunnen elektrische fietsen, die opgeladen

worden met de duurzaam gewonnen energie, een uitkomst zijn voor de schoolgaande jeugd. De lijndienst is namelijk uit het dorp verdwenen. Met deze fietsen is een school in Sneek (40 km vv) voor onze jongeren makkelijker bereikbaar.”

Met de saamhorigheid zit het wel goed in Idskenhuizen, maar toch valt het niet mee om grotere projecten zoals dit vlot te trekken. André: “Mensen hebben minder tijd en het kost nu eenmaal heel veel tijd. Daarnaast kost de uitvoering van een plan ook geld.”

“Het mooiste zou zijn wanneer we in de toekomst als Plaatselijk Belang met de raad en het college samen gaan optrekken om uitvoering te geven aan onze plannen. Zowel inhoudelijk als financieel.”

STANDPUNT

De PvdA wil mensen mee laten doen aan collectieve zonne-energiewinning op openbare gebouwen, zoals scholen en sporthallen. Het zelf opwekken van schone energie wordt zo voor meer mensen bereikbaar. Dat is goed voor het milieu en goed voor de portemonnee.

WhatsAppen met Frans

Wat kun je tegenwoordig nog zonder smart-phone? Ook de minister van Buitenlandse Zaken kan niet zonder. Frans Timmermans gebruikt 'm om te Facebooken en om vragen via WhatsApp te beantwoorden. Bijgaand een selectie van vragen die gaan over de verbinding tussen gemeentelijke en internationale politiek, en zijn reactie erop.

Wat is de link lokaal-internationaal?

Bijna iedere gemeente in Nederland heeft bedrijven binnen haar grenzen die afhankelijk zijn van im- of export. In iedere gemeente van Nederland wonen mensen die van elders komen of (tijdelijk) naar elders gaan. Dus waar wij ook werken en waar wij ook wonen, komen we met het buitenland in aanraking.

Waarom zou ik op de PvdA stemmen?

Ik heb indertijd voor de PvdA gekozen, omdat de partij geen genoeg wenst te nemen met de wereld zoals die is, niet berust in achterstand, niet vervalt in pessimisme, met beide benen op de grond blijft staan. Maar ook omdat ik mensen de kans wil geven zichzelf en hun kinderen te verheffen, te werken aan een betere toekomst. Eerlijk delen, gelijke kansen, iets voor een ander over hebben, waar je woont, in jouw land, in de hele wereld.

Waarom lokale verkiezingen, dat stelt toch niets voor?

Om mij heen zie ik het verschil tussen gemeenten met een sterke PvdA en gemeenten waar rechts een meerderheid heeft. In linkse gemeenten worden de gevolgen van de crisis niet afgewenteld op de minst welvarenden, op de ouderen, de kinderen. Waar de PvdA sterk is, krijgen werk, zorg, onderwijs duidelijk meer aandacht.

Je komt overal, wat is nou typisch Nederlands?

Als ik ons vergelijk met andere landen, dan zijn wij direct, wij houden niet van poeha: "Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg." Wij beweren altijd dat we niet chauvinistisch zijn, maar we zijn het lekker wel, zeker als het om sport gaat, voetbal voorop.

Wat mis je als je op reis bent?

Ontbijten met de kinderen, de discussie of we naar Giel Beelen of Lara Rense luisteren. De vogels die bij ons in de tuin dagelijks voor een concert zorgen. De zilte zeelucht in Den Haag bij westenwind.

Is je op een van je reizen iets lokaals opgevallen, dat goed is toe te passen in Nederlandse gemeenten?

In São Paulo zag ik in een museum groepjes kinderen uit de sloppenwijken, die door studenten Kunstgeschiedenis de liefde voor kunst bijgebracht kregen. Dat was een ontroerend moment: kinderen die anders nooit een schilderij van dichtbij zouden zien, kregen een inleiding tot zelfverheffing. Dat zou ik in Nederland ook vaker willen zien. Dat kunnen gemeenten mogelijk maken, samen met scholen.

Wat mag er uit je eigen gemeente Kerkrade nooit verdwijnen?

Het Glaspaleis, de voetbalverenigingen, en natuurlijk Roda JC, al ligt het stadion net buiten Kerkrade.

INTERVIEW

tekst **Nynke de Jong**
beeld **Vincent Boon**

‘Kijk, de zonnepanelen staan nog op het dak!’ De ouders van Diederik Samsom wonen al een paar jaar niet meer in zijn ouderlijk huis aan de Harlingerstraatweg in Leeuwarden, maar ze hebben er duidelijk hun sporen achtergelaten. ‘Toen ik nog bij Greenpeace werkte, hadden we een actie: Breng Nederland aan de Zonnepanelen. Natuurlijk waren mijn ouders een van de eerste afnemers.’

Het huis, gebouwd in 1918 voor Engelse officieren die na de Eerste Wereldoorlog in Leeuwarden bleven hangen, roept bij Diederik meteen jeugdherinneringen op. ‘Als ik aan dit huis denk, dan denk ik aan de keukentafel. De grote, ronde keukentafel waaraan het leven zich afspeelde. De maaltijden met mijn ouders en mijn zus, de discussies die we daar voerden. En in de weekenden was huize Samsom een zoete inval voor mijn vrienden en die van mijn zus. Mijn ouders lieten ons redelijk vrij, en daarom mocht hier meer dan bij mijn vrienden thuis.’

Het gezin

‘Ik kom uit een typisch VPRO-gezin. Alles goed willen doen en zelf niks tekortkomen. Mijn vader was internist, mijn moeder had een praktijk voor kinderfysiotherapie. Mijn ouders waren bewust bezig met de maatschappij, maar niet erg politiek geëngageerd. Het ging thuis veel over geschiedenis en we hadden ingewikkelde discussies, bijvoorbeeld over kruisraketten. Mijn politieke bewustzijn kwam pas later tot bloei, toen ik op het Stedelijk Gymnasium terechtkwam. Ik kreeg daar een filosofieleraar, meneer Pieron, die mij de wereld heeft leren snappen. Formeel gaf hij maatschappijleer, maar het kwam erop neer dat hij iedere week een uur lang mijn wereldbeeld door elkaar schudde. Ik ging nadenken over hoe de wereld in elkaar zit, en over hoe hij in elkaar zou moeten zitten. En ik kreeg vriendjes die van huis uit wel politiek waren grootgebracht. Die hadden wel een vader die lid van een politieke partij was. Toen zag ik dat je je idealen dus ook echt kunt vormgeven en organiseren.’

Fanatiek zwemmer

‘Ik heb als tiener een paar jaar fanatiek gezwommen. Ik wilde heel erg goed worden, maar ik had geen talent, dan moet je dus maar heel hard trainen. Ik trainde zeven uur in de week, elke dag van zes tot zeven uur ’s ochtends en dan meteen door naar school.’

De beste willen zijn

‘Een competitieve instelling heb ik altijd al gehad. Ik had ook een andere sport kunnen kiezen, maar ik ben gewend om datgene wat ik doe – tot aan het monomane – heel goed proberen te doen.’

Zomerkampgevoel

‘Ik heb een aantal zomers lang in Heeg gewerkt, in jeugdherberg ‘It Beaken’. Ze voeren daar in Tsjotters, van die mooie Friese platbodems. Ik gaf geen zeilles, maar was keukenhulp en stond achter de bar. Als ik aan die tijd denk, krijg ik echt weer dat zomerkampgevoel. De hele dag buiten zijn, nieuwe mensen ontmoeten. Veel vermaak en vertier. En dat een hele zomer lang.’

De sleutel van de school

‘Ik heb een groep vrienden die ik ken van de middelbare school. Idse is helaas drie jaar geleden overleden. De andere twee, Merijn en Carolus, zie ik soms een half jaar niet, maar dat maakt niks uit. Die band is er voor het leven. In 1988 was er het plan om het Stedelijk Gymnasium op te heffen en samen te voegen tot een brede scholengemeenschap, een beleid dat in die jaren vooral door de PvdA werd uitgedragen. Wij vieren hebben toen fanatiek actie gevoerd. We hebben de school een week lang bezet. Het was achteraf bekeken een mooie strijd. De opzet van de brede scholengemeenschap, daar heeft de PvdA inmiddels afstand van genomen. Het is niet zaligmakend. Maar wat wij vooral verdedigden, was een kleine school. Een school met een ziel, waar iedereen elkaar kent. Deze school was heel lang mijn woonkamer, en soms ook mijn slaapkamer. Als voorzitter van de

Herinneringen aan

Hij woont alweer jaren in Leiden, maar
groeide op in Friesland. Over die tijd vertelt
Diederik Samsom aan Nynke de Jong.

een Friese jeugd

Diederik Samsom
met Nynke de Jong
voor het huis waar
hij opgroeide.

8

Leeuwarder Gymnasiasten Club heb ik jarenlang met een sleutel van de school op zak gelopen. In de avonden repeteerden er bands en oefende de toneelclub er. Ik had de sleutel en zorgde ervoor dat zij de school in konden. Het voelde alsof de school van ons was.'

Schaatsen

'Ik had een vriendje en die woonde op een boerderij in Sint Vrouwenparochie. Daar heb ik vele middagen en weekenden doorgebracht. Dat was ook een ander soort wereld voor me. Veel fietsen, veel buitenspielen. Met hem heb ik veel geschaatst. 1985 en 1986 waren natuurlijk de schaatsjaren. Toen heb ik alles geschaatst waar een '11' in zat. De Elfmerentocht, Elfdorpentocht: noem maar op. Alleen voor de Elfstedentocht was ik nog te jong; daarom heb ik in 1986 een paar dagen vóór de echte tocht bijna de gehele route gereden. Dat was zo verschrikkelijk zwaar: bij Stavoren ging het licht bij mij al uit. Mijn vriend schaatste veel beter, dankzij hem heb ik het gered.

Weg uit Leeuwarden

'Na het gymnasium ben ik in Delft gaan studeren. Ik wilde niet naar Groningen,

'Als ik dan op het verkeersplein bij Joure stond, voelde dat als thuiskomen'

want ik wilde echt ver weg. Als ik in het weekend naar huis ging, dan lifte ik van Den Haag naar Joure. Als ik dan op het verkeersplein bij Joure stond, voelde dat als thuiskomen. Later, toen ik met de trein ging, kreeg ik dat gevoel al wanneer we boven Zwolle reden: "Ik ben er weer. Ik ben weer thuis."

Gemeentepolitiek

'Toen ik op de middelbare school zat, heb ik besloten dat ik bij Greenpeace wilde werken. Het was de tijd van het bombardement op de Rainbow Warrior. Greenpeace was veel in het nieuws. Ik ben natuurkunde gaan studeren en zo bij Greenpeace terechtgekomen. Ik heb de politiek toen een tijdje links laten liggen. Tot ik in 2002 inzag dat als je écht iets wilt veranderen, je de wetten moet veranderen. En daarvoor moet je de politiek in. Via Greenpeace ben ik dus in de landelijke politiek beland en zo heb ik de gemeentelijke politiek overgeslagen. Achteraf kan ik wel zeggen dat ik dat heb gemist.

We gaan nu vanuit Den Haag veel din-

gen eindelijk terugbrengen naar waar het hoort: naar de gemeenten. Het aan het werk helpen van mensen met een arbeidshandicap; het zorgen voor zorg voor wie dat nodig heeft. Dat kun je beter overlaten aan de lokale, dan aan de landelijke politiek. Juist in die beweging die we nu maken, kom ik weer veel in aanraking met de gemeentelijke politiek. Dan merk ik dat er minder aandacht is voor lokaal bestuur, dan voor wat wij in Den Haag doen, maar dat de besluiten die in de regio genomen worden, veel belangrijker zijn voor degenen die er wonen. Het is politiek die veel dichterbij de mensen staat. Als het gaat om zorg, om welzijn of om je baan, worden de beslissingen daarover straks in de regionale politiek gemaakt. Met name hier, in Friesland, is de lokale politiek bepalend.

Lokale politiek is tastbare politiek; politiek die daadwerkelijk aan de deur komt. De laatste jaren heeft de PvdA in Friesland zich gemanifesteerd als sober en dienstbaar. Zoals de politiek hoort te zijn.' ■

Hij is minister van Financiën en hij gaat over de cijfers. Maar wat zeggen de cijfers over hem? De cijferlijst van **Jeroen Dijsselbloem**.

73

‘Percentage staatsschuld afgezet tegen het Bruto Nationaal Produkt. Voor de crisis van 2008 was het nog 43 procent. Dus het loopt hard op. Een last voor volgende generaties, tenzij we er nu al iets aan doen.’

2

‘Twee nieuwe biggetjes die ik onlangs “in huis” heb gehaald. Nee, ze hebben geen namen. Ze zijn ongelooflijk energiek, sociaal, brutaal. Kortom, leuk.’

55

‘De eerste keer dat ik kandidaat-Kamerlid was, was dit mijn plek op de lijst. Dat was toen nog eervol en niet kansloos. Eervol omdat ik een jong broekie was die het niet verwachtte. Niet kansloos, omdat het 1998 was en Wim Kok onze lijsttrekker.’

18

‘In de Eurogroep werken we met achttien landen samen. Lotsverbondenheid met mooie en zware kanten. Maar allemaal vastbesloten om uit de crisis te komen.’

25

‘Dit jaar ben ik 25 jaar gelukkig met mijn geliefde. Onvoorstelbaar hoe je na al die tijd nog dol op elkaar kunt zijn.’

2002

‘Toen ontplofte een politieke bom. De moord op Fortuyn heeft grote impact gehad op de samenleving, op de politiek en ook op mij. Het was het begin van een vernieuwingsproces in de PvdA.’

1

‘Het nummer dat op de affiches van de PvdA hoort te staan. Ik heb een groot kunstwerk in mijn werk-kamer hangen met een rode één!’

23

‘Het huisnummer in Son, waar ik opgroeide. Een typische jaren zeventig nieuwbouwwijk. De school was één straat verderop. Mijn broers en zussen liepen een stukje op mij voor. Mijn oudste zus ging al naar de middelbare school, toen ik nog op de kleuterschool zat. Ik heb veel goede herinneringen aan meester van Hapert. En tijdens de les haalde ik sigaretten bij de benzinepomp voor meester Vennix. Dat kon toen allemaal.’

3

‘3% is een tussendoel op weg naar een sluitende begroting. Het tempo waarin is, in Nederland en in andere Eurolanden, aangepast aan de economische werkelijkheid.’

0317

‘Wageningen. Een heerlijke stad in een prachtige omgeving. Gestudeerd, eerste huis, vriendin ontmoet, eerste kind geboren, weggeweest, teruggekeerd. Kortom, mee vergroeid.’

tekst Jan Smit
beeld Hollandse Hoogte

10 Gelijke monniken, gelijke kappen

De PvdA streeft naar een sterker en socialer Nederland. Daar zijn de PvdA-ministers en -staatssecretarissen dagelijks mee bezig, zoals Jet Bussemaker met onderwijs, Frans Timmermans met Buitenlandse Zaken en Lodewijk Asscher met Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Zo werkt Asscher onder meer aan een wet tegen uitbuiting: het aanpakken van schijnconstructies die leiden tot verdringing en uitbuiting. Een reportage.

Door de Europese markt mogen straks ook Bulgaren en Roemenen per 1 januari 2014 zonder vergunning in ons land aan het werk. Natuurlijk zijn ze welkom, maar we moeten er wel voor zorgen dat zij werken tegen dezelfde arbeidsvoorwaarden als hun Nederlandse collega's.

'Mijn ervaring met Poolse werknemers is erg goed. Wat is jullie ervaring?' Nietsvermoedend plaatste de eigenaar van een stratenmakersbedrijfje uit het zuiden des lands in 2011 een oproep op een internetforum voor werkgevers. De ondernemer had voor het eerst van zijn leven een Poolse zzp'er aan het werk. Deze Pool beviel hem uitstekend. Beter dan veel Nederlandse stratenmakers; die kwamen vaak te laat, soms helemaal niet en ze waren bovendien ook nog eens duurder. Dat laatste was niet het belangrijkste argument, maar mooi

meegenomen, zeker nu het aanbod van werk door de crisis niet overhield.

De man heeft het geweten. Hij werd bedolven onder de reacties. Positieve, maar ook negatieve. Waarom hij die Pool minder betaalde dan Nederlanders, wilde iemand weten. Was dat geen discriminatie? De ondernemer, zich van geen kwaad bewust, was *flabbergasted*. Als hij zijn Poolse krachten een paar euro's per uur minder betaalde dan hun Nederlandse collega-zzp'ers, verdienen zij nog steeds een goed belegde boterham, aanzienlijk meer dan ze in Polen gewend waren.

Bovendien: anders dan de meeste Nederlandse zzp'ers, hadden die Polen meestal geen gereedschap en eigen vervoer. Dat kregen ze er gratis bij. Zo bekeken verdienden ze per saldo ongeveer evenveel. Daar was toch niets mis mee?

De reactie van deze kleine zelfstandige is begrijpelijk. Zoals zoveel ondernemingen in de bouw heeft zijn bestratingsbedrijf het moeilijk. Om te kunnen concurreren moet hij kwaliteit leveren tegen een zo scherp mogelijke prijs. Arbeid is daarin een substantiële kostenpost.

Zijn werkwijze heeft echter ook een keerzijde. De Poolse zzp'er werkt als zelfstandige, maar is eigenlijk gewoon een werknemer. De werkgever betaalt in zo'n geval geen sociale premies en belastingen en is daarmee goedkoper uit. Dat veroorzaakt oneerlijke concurrentie tussen groepen werknemers. Ook kan er sprake zijn van uitbuiting doordat de (schijn)zelfstandige wordt gedwongen tegen een lager tarief te werken.

Forse onkostenvergoeding

Zeker, een Europa met open grenzen is goed voor de Nederlandse economie. In het algemeen leveren arbeidsmigranten uit andere EU-landen een positieve bijdrage aan de conjunctuur. Maar in combinatie met de economische crisis heeft de toestroom van migranten uit Oost- en Midden-Europa in een aantal sectoren – bouw, tuinbouw, transport, zorg – ook gezorgd voor verslechtering van de arbeidsvoorwaarden. Om op de arbeidskosten te besparen, gaan sommige werkgevers en malafide uitzendbureaus op zoek naar de grenzen van de wet.

Ze creëren schijnconstructies. Ze ontduiken de premie- en belastingplicht door werknemers onder te brengen bij brievenbusfirma's in het buitenland, ze ontduiken het minimumloon, ze werken met schijnzelfstandigen, ze verplichten werknemers om voor dat minimumloon meer uren te werken dan is toegestaan of betalen ver onder het minimumloon met daarbovenop een onbelaste onkostenvergoeding.

Die onbelaste vergoedingen kunnen flink oplopen, weet Arne Weverling. Hij is wethouder van Westland, een gemeente met 100.000 inwoners en 60.000 banen waarvan er ongeveer 10.000 worden vervuld door arbeidsmigranten. Uitzendbureaus attenderden hem erop dat er Poolse arbeiders in de tuinbouw en elders werken voor een gangbaar Pools loon van rond de 500 euro. Daarnaast krijgen ze 1000 euro onkostenvergoeding. Ze worden gerekruteerd door Nederlandse uitzendbureaus in Polen.

Weverling vindt dergelijke constructies uit den boze. 'Je creëert zo oneerlijke concurrentie tussen werknemers, tussen werkgevers en tussen arbeidsbemiddelaars. Bovendien lopen we zo flink wat belasting en premies mis. Als gemeente streven wij juist naar een eerlijk woon- en werkklimaat.'

Weverling trok aan de bel. De gemeentebestuurder deed een oproep aan minister Asscher van Sociale Zaken om een eind te maken aan dergelijke schijnconstructies. PvdA-Kamerlid John Kerstens pikte dit signaal op en stelde hierover Kamervragen.

Race to the bottom

Kerstens keert zich al langer tegen dit soort nepconstructies. Bij de behandeling van de begroting van Sociale Zaken in december vorig jaar diende hij hiertoe al twee moties in, dit mede met het oog op het vervallen van de toegangsbeperkingen voor Bulgaarse en Roemeense werknemers per 1 januari 2014. Dat zou kunnen zorgen voor nieuwe toestroom van arbeidsmigranten.

Schijnconstructies zetten het draagvlak voor een verenigd Europa onder druk

'Onwettig en onwenselijk,' zo omschrijft Kerstens de schijnconstructies. 'Ze zijn dan misschien niet allemaal in strijd met de wet, ze zorgen wel voor ongewenste effecten. Werknemers krijgen te maken met verdringing, onderbetaling en soms zelfs met uitbuiting. Voor je het weet ben je bezig met een race to the bottom.'

Dat juist de PvdA hierin het voortouw neemt, heeft volgens Kerstens, oud-voorzitter van FNV Bouw, mede te maken met het feit dat de partij Europegezind is. 'Deze constructies zetten het draagvlak voor een verenigd Europa onder druk. Ook daarom moeten ze zo snel mogelijk worden uitgebannen.'

Kerstens werd op zijn wenken bediend. Eerder dit jaar presenteerde minister Asscher een actieplan om een eind te maken aan de schijnconstructies. Centraal uitgangspunt daarbij: voor gelijk werk moeten gelijke arbeidsvoorwaarden gelden. Het actieplan behelst onder meer maatregelen op het gebied van voorlichting, samenwerking, aanpassing van wet- en regelgeving en strengere handhaving. Een van die maatregelen is de aanstelling van 35 extra inspecteurs bij de Arbeidsinspectie. Kerstens had om die uitbreiding gevraagd. Ook maakt het actieplan korte metten met combinaties van extreem lage lonen en buitenproportionele (onbelaste) onkostenvergoedingen zoals die voor Poolse werknemers in het Westland.

Ingewikkeld

Kerstens is blij met deze voortvarende aanpak. Hij beseft echter ook dat de uitvoering en handhaving van de maatregelen niet eenvoudig is, al was het alleen maar omdat constructies die de malafide uitzendbureaus en werkgevers bedenken vaak internationaal en ingewikkeld zijn. 'Tets op papier zetten is één. Maar vervolgens moet je er ook voor zorgen dat de praktijk zich ernaar voegt,' benadrukt de PvdA-parlementariër.

Die kloof tussen theorie en praktijk: daar kan de eigenaar van het Brabantse stratenmakersbedrijfje inmiddels over meepraten. De kleine aannemer heeft zojuist zijn laatste Poolse zzp'er de wacht aangezegd. Hij heeft steeds minder werk. Daarnaast liggen de uurtarieven die Nederlandse zzp'ers hanteren inmiddels ongeveer op hetzelfde (lage) niveau als die van de Polen.

Bovendien, zo heeft deze ondernemer inmiddels helaas mogen ervaren: ook Poolse zzp'ers laten het wel eens afweten. 'De ene keer was de scooter kapot, de andere keer de fiets, er was altijd wel wat. Na twee waarschuwingen was ik het zat.' ■

STANDPUNT

De PvdA wil een eerlijke arbeidsmarkt, geen veramerikaniseerde. We bevorderen werkgelegenheid, willen geen flex-regelgeving voor werk dat gewoon vast is en een eerlijke en voldoende bescherming tegen ontslag. Onderbetaling en uitbuiting moet worden tegengegaan.

Wat weet jij over de gemeenteraadsverkiezingen en de Nederlandse gemeenten? Vind de juiste antwoorden en maak kans op een bijzondere prijs: een dag meelopen met een Kamerlid van de PvdA in de Tweede Kamer. Mail je oplossing voor 13 november naar redactie@pvd.nl.

POLITIEKE KENNISQUIZ

LIJFSPREUK

Heel veel steden in Nederland hebben een lijfspreuk, bedacht om de stad aantrekkelijk te maken voor bezoekers. Kun jij de stad en de lijfspreuk bij elkaar zetten? Als je de letters in de goede volgorde zet, komt er een woord uit dat met de verkiezingen te maken heeft.

1. Leiden	U. ... geeft je lucht
2. Heerenveen	E. <i>Creating history</i>
3. Delft	T. Een gouden plak
4. Wageningen	R. Altijd ...
5. Franeker	M. Stad der bevrijding
6. Lelystad	S. Stad van ontdekkingen
7. Nijmegen	O. Stad van toen, sfeer van nu
8. Briele	B. Ster van de elf steden

LOKALE PARTIJEN

Bij de gemeenteraadsverkiezingen doen er soms lokale politieke partijen mee. Je ziet hier de naam van een politieke partij. Aan jou de vraag of deze partijen echt meedoen en een zetel hebben in de gemeenteraad ja/nee.

A. Breukelen Beweegt	D. De partij voor de daklozen
B. VOC Hoorn	E. De partij van het rode potlood
C. De gewone man	F. Lijst Kras

WAAR OF NIET WAAR?

- In de gemeente Schinnen (Limburg) liggen twee straten met dezelfde naam. De Altaarstraat komt zowel voor in Schinnen als in het kerkdorp Oirsbeek. Dat is des te opmerkelijk, omdat deze straatnaam verder niet voorkomt in Nederland.
- De gemeente Almere heeft tot twee keer toe een spelfout gemaakt in een straatnaambord. Het ging om de straatnaam Chicagostraat die geschreven werd als 'Chigacostraat'. Na meldingen van buurtbewoners werd er een nieuw bord geplaatst met 'Chicagostraat' erop.
- Meeuwen zorgen voor veel overlast. De gemeente Alkmaar pakt het op opvallende wijze aan. RTV Noord-Holland meldt dat Alkmaar van plan is om op afstand bestuurbare autootjes in te zetten tegen meeuwenoverlast. Er is een vijftal vrijwilligers gevonden die de wagentjes zullen besturen.

- Als het aan het College van B&W ligt kunnen bewoners van het buitengebied van de Gelderse gemeente Buren binnenkort straatverlichting 'huren' van de gemeente. Voor ruim 1000 euro zijn ze voor de komende 10 jaar verzekerd van straatverlichting voor hun deur. Een bezuinigingsidee van de gemeente.
- De chef van het Duitse circus Schollini heeft een waarschuwing gekregen van de gemeente Almelo omdat hij olifant Gitana had uitgelaten in een groenstrook in de stad. In het geval van herhaling dreigt een boete van 1000 euro.
- Achterom, een klein dorpje in de gemeente Hoogeveen, wil van zijn naam af. Aanleiding is de toenemende overlast van cruisende homoseksuelen die het dorp hebben uitgezocht als ontmoetingsplaats. De burgemeester van Hoogeveen, dhr. Loohuis wil echter niets van de naamswijziging weten.

JUISTE SLOGANS

Verkiezingen betekent het voeren van campagne. Door de hele stad komen er dan weer posters te hangen met de foto's en slogans van de verschillende partijen. Het kiezen van een slogan is niet altijd makkelijk. Hieronder staan wat verkiezingsposters uit het verleden. Er ontbreekt echter steeds een woord. Kun je dat woord invullen?

1. a. recept	b. werk	c. paard
2. a. voelt	b. drukt	c. weegt
3. a. missen	b. willen	c. vertrouwen
4. a. avondblauw	b. ellende	c. Van Agt
5. a. makkers	b. arbeiders	c. proletaren
6. a. ellende	b. rekening	c. pils

tekst **Ingrid van Damme**
foto **Arie Bruinsma**

Toerisme en recreatie moeten meer banen genereren, vindt Bauke Jonkman.

‘Toerisme heeft een spin off nodig’

‘We missen aanbod van faciliteiten’

De groei van werkgelegenheid in de toeristische branche is teleurstellend, alle investeringen in het Fries Merenproject ten spijt. Bauke Jonkman, eigenaar van watersportcentrum De Twirre in Langweer, is er niet verbaasd over. Hij pleit al jaren voor een recreatieproject van een grotere omvang dat voor een spin off in de Friese toeristische branche kan zorgen. “Wat we hier in deze gemeente missen is het aanbod van faciliteiten, een slechtweeraaccommodatie met een zwembad, wellnessactiviteiten, een survivalbaan, noem maar op.”

“Wat Friesland daarnaast mist is een attractiepark met de allure van een Efteling, in de sfeer van Grutte Pier, de Elfsteden of de oerfriezen, bedenk het maar.

Dat trekt mensen en kan als voortrekker fungeren voor de kleinere recreatieondernemers, de horeca, de bed en breakfast en de winkeliers. Esonstad is daar een mooi voorbeeld van. Natuurlijk kan dat niet overal, maar in Friesland heb je een paar van die plekken nodig.” Maar voor het opzetten van faciliteiten van die omvang heb je, nabij die locatie, ook een concentratie van huureenheden nodig: “Die toeristen zijn belangrijk: ze gaan naar het zwembad, gaan uit eten, doen inkopen. Je hebt een zekere omvang van huureenheden nodig wil je de toeristische branche rendabel maken. In deze gemeente schrikken we al als het om 350 eenheden gaat. Ter vergelijking: de Kuilart heeft er duizend.”

De angst om met plannen de gunst van de kiezer te verliezen is volgens Bauke deels de reden dat veel initiatieven stranden. “In 2006 werden in de Visie Recreatie en Toerisme criteria opgesteld waaraan projecten voor toerisme en recreatie moeten voldoen. Er bestaat dus een objectieve meetlat waarlangs de plannen gelegd kunnen worden. Toch zien we helaas veel plannen, die wel aan die criteria voldoen, sneuvelen in de politieke arena.” Maar als gemeente moet je niet alleen ambities uitspreken maar er ook echt werk van maken, vindt hij. “Maak duidelijke keuzes. Daarbij hoort ook dat je recreatieondernemers met een plan goed begeleidt en hen niet vast laat lopen in de bureaucratie. Want toerisme en recreatie zijn van groot belang voor het creëren van banen.”

STANDPUNT

De PvdA wil stevig inzetten op toerisme en recreatie en zij aan zij met de ondernemers het toerisme en recreatie een impuls te geven. Door goede plannen te ondersteunen. Daarbij hoort ook minder bureaucratie, met één loket voor ondernemers.

KANDIDATEN

tekst **Ingrid van Damme**
foto **Arie Bruinsma**

4 vragen aan onze PvdA-kandidaten voor de gemeenteraad.

1. Frans Westra

'De Waardepas invoeren'

Geboren: 2 mei 1956

Woonplaats: Sint Nicolaasga

Beroep: Opleider & ontwikkelaar Sociale Werkvoorziening

Portefeuille: Sociale Zaken en Werkgelegenheid

In de politiek door: Van jongs af aan ben ik geïnteresseerd in de politiek. Na de moord op Fortuyn werd ik weer actief. In de PvdA als bestuurslid en daarna als fractievoorzitter.

Ambities: Werk en een fatsoenlijk bestaan voor iedereen. Weg met de mentaliteit van 'ikke, ikke en de rest kan stikke'. Verder De Fryske Marren op de 'toeristisch en recreatieve kaart' zetten waardoor meer banen ontstaan.

Morgen invoeren: De Waardepas: een initiatief van de PvdA De Fryske Marren. De pas geeft de meest kwetsbaren toegang tot sport, cultuur en het bedrijfsleven.

Met wie zou je graag een middagje op een terrasje willen zitten?

Met mijn vrouw en kinderen, dat is altijd gezellig.

2. Jur van Vegten

'Weg met onnodige drempels'

Geboren: 29 december 1948

Woonplaats: Balk

Beroep: Geen

Portefeuille: Ruimte en Beheer

In de politiek door: Mijn Pake, Anne Vondeling en de bevroren toespraken van Joop den Uyl.

Ambities: Burgers mee laten doen aan collectieve zonne-energiewinning op openbare gebouwen, zoals scholen en sporthallen. Ook mensen met een kleine beurs en huurders moeten mee kunnen doen.

Morgen invoeren: Bedenk het moment dat je met de grootste voorzichtigheid naar het ziekenhuis moet worden getransporteerd, wat zou het dan fijn zijn dat gefaseerd de te veel in aantal aanwezige drempels en tableaus uit het wegdek zijn verwijderd.

Met wie zou je graag een middagje op een terrasje willen zitten?

Ben nogal een 'fanatieke' golfer, dus met onze beste Nederlandse golfer Joost Luiten.

3. Jeannette WindBreederveld

'Werk, werk en werk'

Geboren: 5 december 1957

Woonplaats: Lemmer

Beroep: Huisvrouw en raadslid

Portefeuille: Sociale Zaken en Werkgelegenheid

In de politiek door: Volg de politiek mijn hele leven al. Als presentatrice van een actualiteitenprogramma bij de lokale radio is mijn interesse daarin verder gegroeid.

Ambities: Werk, werk en werk, voor de jeugd en ook voor de oudere werkloze. Door meer samen te werken met ROC voor stageplaatsen en werkervaringsprojecten.

Morgen invoeren: Eén loket voor ondernemers. De gemeente moet ondernemers faciliteiten bieden en hen niet frustreren met onnodig ingewikkelde regels en procedures.

Met wie zou je graag een middagje op een terrasje willen zitten?

Met Jannewietske de Vries, om lekker te brainstormen over Leeuwarden Kulturele Hoofdstad 2018.

4. **Johan Dijkstra**

‘Samen bereik je meer’

Geboren: 9 april 1974 in Sneek

Woonplaats: Joure

Beroep: Ambtenaar Gemeente
Súdwest-Fryslân

Portefeuille: Ruimte en Beheer

In de politiek door: Omdat ik altijd een mening had over de gemeentelijke politiek vroeg mijn voormalige buurvrouw Titia Koopstra mij om me kandidaat te stellen als raadslid voor de PvdA.

Ambities: Ondersteuning bieden aan burgers die plannen hebben om de leefbaarheid van hun buurt of wijk te verbeteren. Onze plannen vooraf altijd afstemmen met betrokken burgers.

Morgen invoeren: Het is niet echt in te voeren als regel, maar wat ik wel zou willen is dat mensen meer samen gaan werken, want samen bereik je meer dan alleen.

Met wie zou je een middagje op een terrasje willen zitten?

Met mijn gezin, familie en vrienden, want die zijn belangrijk in mijn leven.

5. **Roel Kingma**

‘Eerlijk delen’

Geboren: 6 augustus 1947 in Lemmer

Woonplaats: Lemmer.

Beroep: (voormalig)rector,

Portefeuille: Bestuur & Financiën.

In de politiek door: Om, met de historicus Judt te spreken, de maatschappij iets fatsoenlijker te maken. Ik heb zelf ervaren dat je je extra moet inspannen om kansen voor jezelf te scheppen. Die kansen wil ik ook voor anderen. Gelijke kansen.

Ambities: Zorgvuldig met gemeentelijk geld omgaan: er mag niet meer uitgaan dan er binnenkomt. Geld dat de gemeente uitgeeft moet zoveel mogelijk binnen de gemeente terecht komen, bij onze eigen bedrijven en burgers.

Morgen invoeren: Een wet die veel te hoge inkomens tegengaat. Eerlijk delen!

Met wie zou je een middagje op een terrasje willen zitten?

Het liefst zit ik met met een gewone bewoner van onze gemeente op een bankje en praat met hem of haar hoe het gaat.

6. **Anita Dijkstra**

‘Omscholing voor werklozen’

Geboren: 9 april 1983 in Dokkum

Woonplaats: Joure

Beroep: Maatschappelijk werk

Portefeuille: Geen

In de politiek door: Politiek interesseert mij, ik sprak er veel over met een goede vriend. Hij sloot zich een paar jaar geleden bij de PvdA aan, vorig jaar deed ik hetzelfde. Ik wilde niet alleen over politiek praten maar ook wat gaan doen.

Ambities: Ervoor zorgen dat er één iemand de leiding heeft in gezinnen met meerdere problemen. Zodat mensen niet verdwalen in een oerwoud van instanties, en er geen geld verprutst wordt doordat organisaties langs elkaar heen werken.

Morgen invoeren: Omscholing voor mensen die ongewenst werkloos zijn geworden.

Met wie zou je een middagje op een terrasje willen zitten?

Met Anouk. Omdat mijn indruk is dat het een erg sterke vrouw is die veel mee heeft gemaakt, maar wel altijd dichtbij zichzelf is gebleven.

Je eigen koe in de wei!

Friesland is als een ansichtkaart: weidse vergezichten, prachtige blauwe luchten met witte wolkenvelden, de glooiende heuvels van Gaasterlân-Sleat, zeilbootjes aan de horizon en natuurlijk de sappige groene weiden met grazende en herkauwende koeien. Niet minder dan een stukje paradijs op aarde. Maar van wie is dit paradijs nu eigenlijk? En: wie is daar verantwoordelijk voor? Om maar even in te zoomen op die prachtige koeien in onze wei: met het loslaten van de melkquota (2015) in zicht kiezen steeds meer boeren voor opschaling. En dan rendeert weidegang niet altijd meer. Daarom wil de PvdA het burgers mogelijk maken om een eigen koe aan te nemen. Daar waar de burgers een eigen koe aannemen middels een donatie verandert de boer in landschapsbeheerder. En wij, als burgers, betalen hem daarvoor. Omdat we de groene sappige weiden met haar grazende koeien voor geen goud willen missen!

NEDERLAND STERKER & SOCIALER

PvdA

Ons volledige verkiezingsprogramma is te vinden op www.pvda-defryskemarren.nl